

kristityn foorumi

Pitkätukkainen Jeesus ja jumalankuva

Oletko koskaan ihmetellyt ristiriitaa Paavalin kirjoituksen ja Jeesuksesta, juutalaisena miehenä, annetun kuvan välillä. Paavali kirjoittaa 1.Kor.11:14: "Eikö itse luontokin opeta teille, että jos miehellä on pitkät hiukset, se on hänelle häpeäksi?". Paavali oli juutalainen mies. Vaikuttaa hyvin perustellulta, että Jeesuksen aikaan, kuten muinakin aikoina, juutalaisen miehen hiukset olivat tavallisen lyhyet ja siistit. Kuitenkin meille esitetyissä kuvissa Jeesus tavallisesti kuvataan poikkeuksetta pitkätukkaisena "hippimuodin" edustajana. Oliko Jeesus aikansa radikaali, joka kapinoi juutalaisia normeja vastaan? Ei tietenkään. Päinvastoin. Jeesus noudatti juutalaisten kirjoitusten mukaista lakia ja juutalaista perinnettä. Pitkätukkaisen Jeesuksen tarina lienee alkanut keisari Konstantinuksen ajoista. Tarkemmin sanottuna joitakin vuosia sen jälkeen.

Konstantinuksen toimin pakanauskontojen perinteitä sulautettiin kristilliseen uskontoon. Se tuli mahdolliseksi, kun

oli jo muinaisista ajoista asti ollut läsnä. Vedenpaisumuksen jälkeisen Nimrodin ja tämän vaimon perustaman

Pitkä- ja vaaleatukkainen Jeesus on tavallinen näky room.kat. ja ortodoksi -kristillisissä kuvissa

kristillisen uskon juutalainen tausta hylättiin. Kreikan ja Rooman jumaltarustossa jumalat kuvattiin pitkätukkaisina.

Pakanakansojen uskonnoissa kärsimys, kuolema ja ylösnousemus

silloisen maailmanuskonnon monet piirteet periytyivät sen jälkeen syntyviin uskontoihin. Egyptissä tätä jumaluutta edusti Osiris, Persiassa Mithras, Kreikassa Bacchus, jne. Näiden jumalien kuoleman ja ylösnousemuksen muistojuhlaa niiden lukuisat seuraajat viettivät vuosittain. Kun Rooman valtakunnassa uskonnollinen sallivuus laajeni käsittämään kristillisen uskon, Jeesus liitettiin vaikeuksitta muiden jumalien rinnalle. Koska pakanajumalilla oli "kasvot", sellaiset piti saada myös Jeesukselle. Pitkätukkainen Jeesus edustaa samaa jumalakuva, jollaisena jo aiemmin mm. Bacchusta oli kuvattu. Myöhemmin kirkkotaide otti käyttöönsä saman kuvauksen. Poikkeuksetta Jeesukselle annetaan pitkät hiukset, jotka monissa tauluissa valuvat lievästi kihartuen olkapäille. Tukan värikin on

usein kullanhohtoisen
vaalea.

Mithras (vas.) ja Bacchus

Zeus (vas.), Asklepius ja Sarapis (pikkukuva)

Pakanauskontojen filosofit olivat yleisesti pitkätukkaisia. Filosofit Epictetus eli n. 50 vuotta apostoli Paavalin ajan jälkeen. Hän painotti tosi filosofien olevan olemukseltaan pitkähiuksisia ja -partaisia. Ennen 300-lukua tavatuissa harvoissa kuvissa Jeesus on lyhythiuksinen, kuten Paavali viittaa juutalaisen miehen olleen. Kun Jumala antoi määräyksiä koskien Ilmestysmajassa palvelevaa papistoa Hän määräsi, "Älkää päästäkö tukkaanne hajalle", 3.Moos.10:6. Näin

on käännetty meidän Raamattuumme. Juutalaiset oppineet sanovat tämän

tarkoittavan, että tukka ei saa olla pitkä. Hesekiel 44:20 sanoo papeista: "älkөөt myöskään antako tukkansa valtoimenaan kasvaa: heidän on leikattava hiuksensa". Samoin kielletään pään ajeleminen kaljuksi.

Luonnollinen kaljuuntuminen on tietenkin eri asia. Näin juutalainen papisto erosi myös ulkoisesti pakanauskontojen papeista, joilla yleisesti oli pitkät hiukset.

Pakanauskontojen papit ja filosofit tunnettiin erilaisesta ulkomuodosta.

Erotukseksi pakanajumalista ja niiden palvojista Jumala halusi, että valittu juutalainen kansa ja Hänen omansa yleisesti, erottuvat niistä myös ulkoisesti. Myös Rooman valtakunnassa tavallisen mieskansalaisen hiusmalli oli lyhyt.

Toinen asia on, onko ylipäättään tarpeen tehdä Jeesuksesta mitään kuvaa. Usein kirkkojen ja seurakuntien alttaritauluihin ja muihin maalauksiin on kuvattu Jeesus, joskus jopa

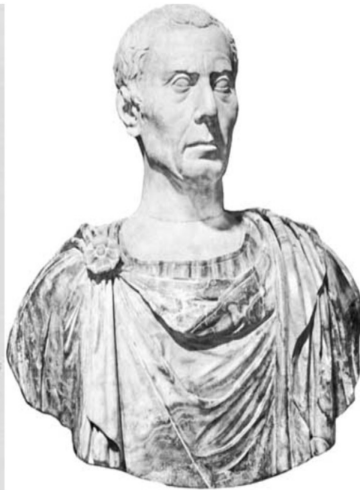
Isä Jumala, pitkätukkaisena ja partaisena hahmona, joka on tuttu pakanauskontojen jumalakuvista. Yksi kymmenestä käskystä kuuluu: "Älä tee itsellesi jumalankuvaa äläkä mitään kuvaa". Tätä tulkitaan välillä niin, että epäjumalista ei kuvia saa tehdä, mutta Jeesuksesta kyllä. Raamattuumme sanoo 2.Kor.5:19: "Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa". Jumala siis "oli Kristuksessa". Jeesus on myös "Jumalan Poika". Kun kuitenkin painotamme Jeesuksen ehdotonta jumaluutta, eikö kuvan tekeminen ole vastoin tätä? Silti Kristuksen ja jopa Isä Jumalan kuvat ovat varsin yleisiä kristikunnan kokoushuoneissa.

Raamatussa sen kirjoittajat eivät kuvaa Jeesuksen ulkomuotoa. Kirjallisuudessa on tapana kuvata siinä esiintyvää ihmistä myös ulkoisesti. Jos Raamattu olisi vain ihmisen mielikuviuksen tuotetta, niin varmaankin siinä olisi ihailevia ja vetoavia kuvauksia Jeesuksen ulkonäöstä. Uskon, että Jumala ei halua ihmiskuvan tulevan palvotuksi. Ihmisellä on aina ollut halu palvoa omaa tai jonkun toisen fyysistä olemusta. Jumalan edessä se kuitenkin on täysin "kirkkautta vailla" ja jatkuva muistutus syntiin langenneesta ihmisestä. Siksi fyysisessä ihmisolemuksessa ei ole

mitään millä kerskata Jumalan edessä. Raamattukin mainitsee, että Jeesus ”otti orjan muodon” (Fil.2:7) tullessaan lihaan. VT:n puolella, Jes. 53 luku kuvaa Jeesuksen olemusta mutta ristiinnaulittuna ja runneltuna – siinä ei ole mitään inhimillisesti ylevää eikä kaunista, vaan sitä ”näkemästä kaikki kasvonsa peittivät” (53:3), ”ei ollut hänellä muotoa, johon me olisimme mielistyneet” (53:2).

te etsitte? Onko se tosi ja väärentämätön kuva hänen jumalallisesta luonnostaan, vai kuva siitä, kun hän meidän tähtemme otti palvelijan (ihmisen) muodon? Varmaankin etsitte hänen kuvaansa palvelijana, kun hän tuli lihaan meidän tähtemme. Kuinka kukaan voi maalata niin saavuttamatonta. He (pakanauskonnoissa) tekevät sellaisia epäjumalankuvia, kun he haluavat saada aikaan kuvan

ajattelin olevan epäsovivaa näytellä sellaista kuvaa muille, muuten muistutamme epäjumalanpalvelijoita, jotka kantavat jumalaansa kuvana. Huomautan, että Paavali ohjaa meitä pois siitä, mikä on lihanmielisyyttä; sillä hän sanoo meille, että vaikka he tunsivat Kristuksen lihan mukaan, silti nyt hänet tunnetaan ei-lihassa.” (Eusebius: Letter to Constantia).

Roomalainen miesten hiusmalli (myös Jeesuksen aikaan) oli lyhyt tukka - vas. keisari Augustus, oik. Julius

Kesarean piispa Eusebius julkatoi paheksuntansa, kun Konstantinuksen tytär, Constantia Augusta, pyysi itselleen Jeesuksen muotokuvaa. Piispa vetosi Jumalan lakiin, jossa kuvan tekeminen kielletään. ”Mainitsitte kirjeessänne myös jostakin oletetusta Kristuksen kuvasta ja toivoitte, että lähettäisin kuvan teille. Millainen on se kapine, johon viittaatte Kristuksen kuvana? Millaista Kristuksen kuvaa

jumalasta sellaisena, kuin he ajattelevat jumalan olevan, tai kuten he toisinaan sanovat, jonkun sankarin tai vastaavan. Varmaankin, jopa te olette samaa mieltä kanssani, että sellainen käytäntö on meille laittomuus. Eivätkö sellaiset kapistukset ole kiellettyjä kaikissa maailman kirkoissa? Kerran eräs nainen toi minulle kuvan kahdesta miehestä ja nainen sanoi niiden esittävän Paavalia ja Vapahtajaa. Otin kuvan pois häneltä, sillä

Piispa Epifanius (n. 315-403 jKr.) kirjoitti keisari Theodosiukselle 300-luvun jKr. lopulla. Hän viittaa siihen, kuinka kuvantekijät saattoivat sotkea keskenään käsitteet ”nasarealainen” ja ”nasiiri”.

”Ketkä aiemmat kirkkoisät koskaan tekivät kuvan Kristuksesta ja laittoivat sen näkyville kirkkoon tai kotiin? Ketkä aiemmat kirkkoisät käyttäytyivät niin epäkunnioittavasti Kristusta kohtaan, että olisivat tehneet hänen kuvansa oviverhoihin? Edelleen ne, jotka kuvaavat (muinaisia, raamatullisia) pyhiä miehiä oman mielikuvituksensa mukaan, tekevät petosta, joskus he kuvaavat niitä vanhuksina, toisinaan nuorukaisina, esittäen asioita, joita eivät ole nähneet. Vieläpä he maalaavat Vapahtajan pitkähiuksisena ja se varmaan siksi, koska häntä sanotaan nasarealaiseksi (Nazarene) ja nasiireilla (Nazarenes, Nazarites) oli

pitkät hiukset. Nämä petkuttajat kuvaavat pyhän apostoli Pietarin vanhana miehenä, jolla on lyhyt tukka ja parta, toiset kuvaavat Paavalille runsaan tukan, toiset kaljun ja parran ja muut apostolit kuvataan hiukset rajattuina. Pyydän teitä, että mahdollisesti löytyvät (apostoleita, profeettoja ja Herraa kuvaavat oviverhot ym. kuvat) kerättäisiin kirkoista (ym. kristittyjen

edustavan jumalan, Asklepiuksen kuva matki Zeus-jumalan kuvaa ja sen egyptiläistä vastinetta Sarapis-jumalan kuvaa. Niiden mukaan taiteilijat alkoivat kuvata myös Kristusta. Onko tämän pohjalta niinkään omituista, jos islamin ja juutalaisuuden parissa kristillisyyks usein nähdään epäjumalanpalveluksena. Osassa kristillistä kirkkolaitosta käytetään

juutalaisuuden, eikä Raamatun Messias -kuvaa.

Juhani Aitomaa

Tiituksen riemukaaren Roomassa on kuvattu juutalaisia sotavankeja: miehillä on lyhyet hiukset

kokoontumispaikoista) ja seinät (joissa kuvia) valkaistaan." (Epiphanius of Salamis: Letter to the Emperor Theodosius).

Kirkkoisä Augustinus kirjoitti: "on laitonta tehdä kuvaa Jumalasta kristittyjen temppeliin". (The Dictionary of Christian Antiquities). Professori Everett Ferguson kirjoittaa kirjassaan "Backgrounds of Early Christianity", että pakanallisen, parantumista

kuvia, ikoneita ja merkkejä, joille on annettu "kristillinen" merkitys, mutta joiden malli on vanhassa pakanuudessa. Islamissa ja juutalaisuudessa tunnetaan hyvin Raamatun kuvien palvontaa koskeva kielto. He eivät halua olla epäjumalankuvien palvojia. Juutalaiselle ja muslimille länsimaisen kirkkolaitoksen ylläpitämä Jeesuksen -kuva on vieras. Se ei kovinkaan hyvin edusta VT:n